

ובאותם עשרה ימים שדוד המלך דן את העולם, נדון עליו אותו אדם שהשלים לו רע יותר מנבל.

אמר רבי אלעזר, (משום כך) אין התורה מטריחה על אדם יותר, אלא כמו שהוא יכול, שפתוב (דברים טו) איש כמתנת ידו וגו'. ולא יאמר אדם אכל ואשבע ואשפה בראשונה, ומה שישאר אופן לעניים. אלא ראשית הפל הוא של האורחים. ואם שמח את האורחים והשקה אותם, הקדוש ברוך הוא שמח עמו, ואברהם קורא עליו, (ישעיה נח) אז תתענג על ה' וגו'. ויצחק קורא עליו, (שם נד) כל כלי יוצר עליך לא יצלח. אמר רבי שמעון, את זה דוד המלך אמר אותו, משום שכל כלי הזין של המלך והקרבנות של המלך נפקדו ביד דוד. אבל יצחק אמר, (תהלים ק) גבור בארץ יהיה ורעו וגו', הוץ ועשר וגו'. 'עקב אמר, (ישעיה נח) אז יפקע פשח אורף וגו'. שאר הצדיקים אומרים, (שם) ונתף ה' תמיד והשביע וגו'. דוד המלך אמר, (שם נד) כל כלי יוצר עליך לא יצלח, שהרי הוא נפקד על כל כלי הזין של העולם. אשרי חלקו של האדם שזוכה לכל זה. אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתיב (שם ט) ועמף כלם צדיקים וגו'.

ולקחתם לכם ביום הראשון וגו'. רבי שמעון פתח, (שם מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתו יצרתיו אף עשיתיו. כל הנקרא בשמי - זה אדם, שהקדוש ברוך הוא ברא אותו בשמו (בדמותו), שכתוב (בראשית ב) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וקרא לו בשמו, בשעה שהוציא אמת ודין בעולם, ונקרא אלהים, שפתוב (שמות כב) אלהים לא תקלל.

דהא הוא על כל זייני עלמא אתפקד. זפאה חולקיה דבר נש, דזכי לכל האי. זפאה חולקיהון דצדיקייא, בעלמא דין, ובעלמא דאתי, עלייהו כתיב (ישעיה ט) ועמף כלם צדיקים וגו'.

ולקחתם לכם ביום הראשון וגו', (ויקרא כ"ג) רבי שמעון פתח, (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתו יצרתיו אף עשיתיו. כל הנקרא בשמי, דא אדם, דקודשא בריך הוא ברא ליה בשמיה (נ"א בדיוקניה), דכתיב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וקרא ליה בשמיה, בשעתא דאפיק קשוט ודינא בעלמא, ואקרי אלהים, דכתיב, (שמות כב) אלהים לא תקלל.

יומין דדוד מלפא דאין עלמא, אתדן עליה ההוא בר נש דאשלים ליה ביש יתיר מנבל.

אמר רבי אלעזר (בגין כך) אורייתא לא אטרח עליה דבר נש יתיר, אלא כמה דכייל, דכתיב, (דברים טו) איש כמתנת ידו וגו'. ולא לימא איניש אכול ואשבע וארווי בקדמיתא, ומה דישתאר אופן למספני, אלא רישא דכלא דאושפיזין הוא, ואי חדי לאושפיזין ורוי לון, קדשא בריך הוא חדי עמיה, ואברהם קרי עליה, (ישעיה נח) אז תתענג על יי' וגו'. ויצחק קארי עליה, (ישעיה נד) כל כלי יוצר עליך לא יצלח. אמר רבי שמעון, האי, דוד מלפא אמר ליה, בגין דכל זיינין דמלפא, וקרבין דמלפא, בידוי דדוד אתפקדו, אבל יצחק קאמר, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה ורעו וגו', הוץ ועשר וגו'.

יעקב אמר, (ישעיה נח) אז יפקע פשח אורף וגו', שאר צדיקייא אמרי, (ישעיה נח) ונתף יי' תמיד והשביע וגו', דוד מלפא אמר, (ישעיה נד) כל כלי יוצר עליך לא יצלח,

דהא הוא על כל זייני עלמא אתפקד. זפאה חולקיה דבר נש, דזכי לכל האי. זפאה חולקיהון דצדיקייא, בעלמא דין, ובעלמא דאתי, עלייהו כתיב (ישעיה ט) ועמף כלם צדיקים וגו'.

ולקחתם לכם ביום הראשון וגו', (ויקרא כ"ג) רבי שמעון פתח, (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתו יצרתיו אף עשיתיו. כל הנקרא בשמי, דא אדם, דקודשא בריך הוא ברא ליה בשמיה (נ"א בדיוקניה), דכתיב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וקרא ליה בשמיה, בשעתא דאפיק קשוט ודינא בעלמא, ואקרי אלהים, דכתיב, (שמות כב) אלהים לא תקלל.